

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul parohii cl. I 500.000 Lei
pe un an: „ cl. II 400.000 Lei

parohii cl. III 300.000 Lei
particulari . . . 300.000 Lei
în străinătate 1.500.000 Lei

Redactor: Prof. A. FAUR

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Malinovski Nr. 18.

„De va strica cineva biserica lui Dumnezeu, strica-l va Dumnezeu pe acela; pentru că biserica lui Dumnezeu este sfântă“.

1 Cor. 3. 17.

OAMENI ȘI OAMENI

Cititorilor de bună seamă li-e vie în amintire cele două cazuri publicate în foaia noastră din numărul trecut. Doi credincioși din Munții Apuseni, fieiertatul Hoaza Gligor din Poșaga de jos și credinciosul Nicolae Codrea-Cureș din Lăturenii, și-au vândut, la timpul lor, câte o pereche de boi pentru a ajuta la ridicarea bisericii din parohiile lor. Faptele lor vorbesc dela sine. Peste orice comentariu, ele arată inimi de români și de creștini, care s'au identificat cu idealurile propovăduite de Biserică și-au căutat, ca și oarecând Zaheu vameșul, să pună la dispoziția obștii o parte din avutul lor.

Subliniind cele mai sus știm bine nu facem un lucru care să nu aibă pereche în trecutul Bisericii noastre. Neam de oameni nevoiași și trăit până nu de mult în umilință, am fost nevoiți să ne concentrăm în noi înșine și din propriile puteri să ne ajutăm pentru a putea ridica și susține școale confessionale și a dura biserici în care să cerșim dela Dumnezeu mila și ajutorul, de care de atâtea ori am avut nevoie. Poate că nu este sat care să nu fi cunoscut, într-o formă sau alta, mâna darnică a vreunui gospodar mai înstărit, care a jertfit din plin pentru lucrurile care erau destinate tuturor. Mai mult, au fost chiar oameni care au lăsat prin testament toată averea lor Bisericii.

Și în vremurile noastre e prea destul dacă vom aminti numele Dlui Dr. Eugen Nicoară dela Reghin, care un spital întreg l-a făcut fundație, al fieiertatului deputat eparhial Dr. Ioan Vescan din Vișoara, care a edificat în satul său de naștere o biserică ce rivalizează cu o Catedrală din centrele eparhiale, sau a anonimului credincios Petru Sima din Boerești, tractul Lupșa, care a făcut pentru bisericuța din satul lui, în viața lui agitată de cărbunar, atâtea cât toată obștea la un loc.

Nația noastră este o nație prin excelență adânc creștină.

Sufletul ei se vedește în fapte ca cele sumar enumerate în rândurile de mai sus și avem a-dânca convingere că atâtea vreme cât printre fiii neamului apar asemenea vlăstare nu ne temem de devieri dela linia tradițională a trecutului și a trăinicieii noastre...

Subliniind lucruri ca cele de mai sus, n'am voi să pășim alături de cărare. Coloratura unei nații o dă obștea, cu toate manifestările ei din trecut până în ziua de astăzi. Și în cazul acesta, unele abateri necreștinești și deadreptul revoltătoare, pe care le săvârșesc unele ființe, cu două picioare, apar ca niște fapte care revoltă până în adânc. E vorba aici de categoria acestora care, în întunecimea minții lor, au mers și merg atât de departe, încât sparg biserici, pentru care alții își vând boii, și le jefuiesc de toate podobebele lor. Așa s'a întâmplat cu Catedrala din Cluj, cu biserica de pe Calea Horea, cu alte biserici din Eparhie, iar mai nou ne vine știrea că bisericuța din Opișani, tractul Turda, a fost jefuită pentru a treia oară în răstimpul dela ultimul război încoace. Cunoscut personal starea acestei bisericuțe și pe credincioșii ce-și pleacă Duminecă de Duminecă genunchii pe podeaua ei pentru rugăciune. Înainte de război au fost oameni înstăriți și cu multă tragere de inimă, pentru cele ale obștii. Războiul însă i-a lipsit de toate, reîntorcându-se după un refugiu de cinci săptămâni la carele și gospodăriile goale și răvășite încât mulți au crezut că nu se vor mai putea reface niciodată. Biserica a rămas fără uși și fără ferestre și cu zidul și acoperișul perforat în nenumărate locuri de ghiulele. Înăuntru erau numai pereții devorați. Totul a dispărut, abia dacă preotul a regăsit Sf. Antimis plin de noroi într'un colț din altar. Cel ce semnează aceste rânduri își aduce aminte de lacrimile preotului, de jalea de care erau cuprinși credincioșii când își vedeau biserica, de preotul care servea cu niște odăjdii rupte și

vechi aflate undeva, într'un colț uitat din pod și de toată sdroaba pe care au depus-o să poată reajunge la „normal“. Și au ajuns. Și-au rupt dela gură, au dat dela mână la mână, au contribuit cu lucruri în natură și au făcut totul ce le-a stat în putință numai ca biserica lor să fie împodobită cum era mai înainte. Bucuria însă n'avea să le fie mult. Într'un interval de doi ani, biserica a fost jefuită de trei ori. De fiecare dată s'a repetat aceeași poveste: au luat acoperitoarele de pe Sf. Masă, perdelele dela ușile altarului, covoarele și tapetele de pe jos și atâtea alte lucruri mărunte, dar care astăzi valorează sumedenie de milioane lei. Noroc că preotul a avut prudența, ca cele două rânduri de odăjdii noi, ce le-a putut achiziționa prin danii, le ținea acasă, căci altfel ar fi rămas și fără de ele.

În fața acestei triste realități mulți dintre donatorii bisericii, în scrupulozitatea lor religioasă, și-au pus întrebarea dacă nu cumva darul lor n'a fost bine primit din partea lui Dumnezeu, de a admis ca răufăcători să le profaneze biserica în atâtea rânduri. De bună seamă că bunii creștini n'au rămas fără lămurirea dorită, dar până la altă mângăere, stăm în fața unei realități care sgudue și e imposibil să nu stârneasce revoltă în toți aceia care mai au inimă de creștin.

Știm că războiul ce a trecut n'a fost un bun sfătuitor moral; știm și aceea că atâtea dintre semenii noștri au rămas, în vremile acestea de criză acută, într'o stare cum poate puținii au cunoscut mai înainte, știm că lipsa strică legea, dar nu ne putem împăca cu gândul ca

unele conștiințe să se pervertească în așa măsură încât să încalce, cu gând și faptă, ceea ce sufletul creștinesc al nației noastre are mai sfânt: Dumnezeu și Biserica Lui. Creștinismul nostru nu-i o vorbă goală și dacă astăzi se înregistrează în sânul populației, ce este adăpostită în această țară, fapte ca cele de mai sus, e semn că în noi e ceva putred, ceva canceros, ce trebuie operat până nu este târziu. O țară, ca și o familie, e tare prin oamenii ei de bine, prin caracterelor mari și tari ce le are, prin voința neînfrântă a obștii de a conlucra pe toate tărâmurile pentru remedierea răului, de orice natură ar fi acest rău, căci altfel nu poate avea siguranța existenței de mâine. Cei care devastează bisericele, să fie sigur ori cine, că devastează, ca mâine, și avutul Statului și a particularilor, dacă vigilența nu va fi destul de aspră, după cum asigurăm pe oricine, că aceia care-și vând boii pentru a clădi biserici sunt cei mai buni apărători ai Țării, știind să se sacrifice pentru ea, când interesele îi cer. Eroii căzuți pe diferitele câmpuri de luptă, în războiul ce a trecut, sunt o dovadă elocventă a acestei jertfelnicii.

Sunt între noi oameni și oameni. Biserica se năzuește să facă din toți „chip și asemănarea lui Dumnezeu“. În măsura în care va fi înțeleasă și ajutată, în măsura aceea va reuși să sfințească pământul acestei Țări plămădit din lacrimi și sânge, în așa fel ca să dispară ura și hoția, care sunt rușinoase și adânc păgubitoare.

Pr. AUG. FAUR

Hramul Mănăstirii dela Rohia

De Sfânta Marie (15 Aug.) a. c. P. S. S. Episcopul Nicolae se va afla la Mănăstirea Rohia pentru a sluji cu un mare sobor.

Cucernicii preoți din vecinătatea mănăstirii și cei

ce au credincioși care merg în pelerinaj, sunt invitați a veni în fruntea obștii atât pentru a participa, cât mai ales a sluji dimpreună cu P. S. S. Episcopul Nicolae și cu tot poporul.

Prăznuirea hramului Mănăstirii „Sfântul Ioan Botezătorul” din Alba Iulia

De câteori înalții Ierarhi se coboară în mijlocul credincioșilor, aduc cu sine mireasma mesianică și duhul apostolicesc întăritor de credință și dătător de nădejdi și bucurii.

În anul acesta nimbul serbării hramului Mănăstirii „Sf. Ioan Botezătorul”, prin apostoleasca râvnă a P. S. nostru Episcop Nicolae și binevoitoarea participare a P. P. S. Lor Episcopii: Dr. Partenie Ciopron al armatei și Policarp Morușca al Americii, a fost mult înălțat. La umbra bătrânilor nuci, tot mai mult îndrăgiți de P. S. nostru Episcop Nicolae, ca și de toți credincioșii întruniți la altarul frumos improvizat sub scutul albastru al cerului, s'a servit sf. Liturghie arhierescă. Rugăciunile înalților Ierarhi și a soborului preoțesc compus din: P. C. Păr. Protopop Alexandru Baba, vicar episcopesc și din preoții: Petru Circo-Ighiu, Nicolae Muntean-Cricău, Ernest Ionescu-Blandiana, Mircea Fodorean-Alba Iulia-Maieri, Stefan Jurca-Tibru, Nicolae Puia-Alba Iulia Partoș, Ioan Clonța-Pâclișa, Savu Savu-Vurpăr, Ieromonah Iuliu Ilia; diaconii: Marin, Zaharie Gladun și Orest Vasiliu, însoțite de armonioasele răspunsuri date de corul bisericii centrale din Alba Iulia, condus de C. Preot Constantin Tomescu, au străbătut lin văzduhul, purtând spre ceruri smerita închinare a mulțimii credincioase.

Sufletele credincioșilor s'au întâlnit cu ale înalților Ierarhi în caldă împreunare, pe drumul credinței, deschișător de nădejdi izbăvitoare.

Aproape de mormântul înconjurat cu flori și străjuit de falnici brazi, s'au înălțat evlavioasele rugăciuni ale parastasului și rugăciunea de deslegare, întru pomenirea și veșnica odihnă a Episcopului Ioan Stroia, ctitorul acestui așezământ mănăstiresc.

P. S. Episcop Nicolae pornind dela cuvintele troparelor morților: „Viu va fi sufletul meu și Te va lauda...”, în frumosul graiu al vechilor cazanii, a desvăluit figura marelui Ierarh, care prin toate opintele a străbătut treptele de învățare, preot, protopop, profesor și episcop, prin tăria morală a caracterului și prin larga înțelepciune și cultură, cu care a fost înzestrat de bunul Dumnezeu. Pentru P. S. Sa, ca și pentru mulți alții, a fost omul dela care s'au putut culege multe învățături folositoare vieții. Înțelepciunea, cu care a fost împodobit, a făcut ca și

după moarte să vorbească poporului prin acest așezământ mănăstiresc, chemând pe toți în vreme de bucurii și necazuri la rugăciune și mângăeri, cari numai aici se pot găsi.

Înalta învățătură arhierescă, spusă pe înțelesul tuturor, a pătruns până la lacrimi mulțimea credincioșilor, P. S. Sa își exprimă dorința, ca la prăznuirea de anul viitor a hramului, să poată sfinți piatra de temelie a bisericii sfintei mănăstiri, proiectată să se zidească în ctitoria fericitului Episcop Ioan Stroia.

După cuvântul de învățătură al P. S. Sale, soborul preoților a servit taina sf. Maslu peste mulțimea credincioșilor, care cu vădită evlavie au îngenușat rugându-se dimpreună cu preoții ca să vină asupra lor harul lui Dumnezeu.

După masa comună, așternută la umbra pomilor din frumoasa grădină a mănăstirii, P. C. Păr. Protopop-vicar Alexandru Baba mulțumește P. S. Episcop Nicolae pentru apostoleasca râvnă, precum și P. P. S. S. Episcopi Partenie și Policarp, pentru binevoitoarea participare la serbarea hramului, cu gândul de a se forma o tradiție mănăstirească atât de necesară în această regiune. P. C. Sa exprimă deosebită încredere în cuvânt de caldă recunoștință și pentru stăruitorul concurs și îndemn ce-l dă P. S. Episcop Nicolae, la împlinirea piosului gând al fericitului ctitor. P. C. Sa mărturiseste, că are toată încrederea, că bunul Dumnezeu care conduce destinele neamului și veghiază la împlinirea dreptelor străduinți, li va ajuta să ducă la îndeplinire gândul ctitorului, împlinindu-se și dorința P. S. Episcop Nicolae, cât mai de grabă.

P. S. Episcop Nicolae, în cuvântul de încheiere, mărturiseste, că vine în cetatea „Bălgradului”, pentru mai multe motive. Întâi vine să-și împlinească o aleasă datorie, reîmprespetând memoria fericitului ctitor Episcopul Ioan Stroia. În al doilea rând, vine fiindcă aici a aflat prieteni dragi și creștini vrednici, cari l-au ajutat, și încă masiv, la îndeplinirea de seamă ale episcopatului P. S. Sale. Mai vine cu drag în acest oraș, pentru motive personale. În acest oraș P. S. Sa era și vechi prieten de școală și colegi de viață publică, apoi mai are prieteni buni de lucrare la altarul Domnului; tuturor le mulțumește pentru dragostea dovedită în atâtea ocazii

și concursul ce i l-au dat în toate timpurile.

Primește cu bucurie făgăduința P. C. Păr. Protopop-vicar, că la anul se va sfinți piatra de temelie a bisericii mănăstirești, prin creștineasca rugare: „Bunul Dumnezeu să ne ajute”.

P. P. S. S. Lor abia se desprind de valul dragostei poporului numeros ce-i înconjură cu deosebită iubire și bucurie; P. S. Episcop Nicolae întinde dreapta arhierescă, bătrânilor și copiilor deodată cu zâmbetul ce desvăluie nobilul suflet plin

de iubire părintească față de toți credincioșii.

Din privirile tuturor celor prezenți, la despărțire s'a putut cetei dorința neexprimată: „Prea Sfinte Stăpâne, rămâi cu noi”.

Serbarea hramului acestei mănăstiri rămâne pentru popor o zi de aleasă reculegere și înălțare a sufletelor către bunul Dumnezeu, iar pentru slujitorii sfintelor altare un îndemn de mai multă râvnă în chemarea noastră preoțească.

Pr. Ioan Clonța-Pâclișa.

PREOT A LUI HRISTOS

Părintele T. Ciceu — colaboratorul permanent al „Renașterii”, a fost învrednicit de P. S. S. Episcopul Nicolae cu conducerea protopresbiteriatului de Reghin.

Suflet de poet, suflet de țaran curat, suflet de creștin adevărat, „părintele Toader”, prietenul nostru de totdeauna, a părăsit frățietatea Clujului pentru a merge în postul cel nou dela Reghin.

Cu ocazia instalării întru protopresbiter C. S. a ținut o prea frumoasă cuvântare pe care o reproducem în întregime mai jos.

Din parte-ne îl însoțim cu toată dragostea noastră de frați întru Hristos și-i dorim spor întru Ogorul Domnului.

Neînfricată limbă omenească nu-și recunoaște neputința decât în fața lui Dumnezeu. De-i aducem mulțumită sau laudă, nimica nu plinim cum se cade, căci creatura cea mărginită în veac nu va putea pricepe pe nemărginitul ei Creator. Totuși, după putință, datori suntem, pentru toate să aducem laudă și mulțumită Părintelui ceresc.

În cazul de față, cel dintâi și cel mai ales gând al meu se înalță către Bunul Dumnezeu în semn de laudă și de mulțumită pentru toate binefacerile ce cu îndestulare le-a revărsat asupra mea. Și-L rog din adâncul sufletului meu, ca și de aci înainte mai vătos să-mi stea întru ajutor, ca să pot duce la bun sfârșit greaua sarcină ce mi-a fost încredințată. E îndeobște cunoscut că fără ajutorul lui Dumnezeu nimic bun nu se poate săvârși.

În rândul al doilea mulțumesc Părintelui meu pământesc cel întru duh creștin, Prea Sfintei Sale Episcopului Nicolae, pentru încrederea și cinstea ce mi-a arătat, trimi-

tându-mă ca sfințic împuternicit al P. S. Sale în latura Mureșului de sus. Și-l făgăduiesc, că mă voi strădui „din straja dimineții până în noapte”, să-L mulțumesc neîncetat prin faptele mele cele bune. Voi căuta să duc cu un pas mai departe faima acestui protopopiat, spre mărirea lui Dumnezeu, slava Sfintei noastre Biserici și cinstea neamului. Voi căuta să mă fac vrednic de toți protopopii români ai Reghinului, convins fiind că numai așa voi putea răsplăti după cuviință arhierasca încredere și cinste ce mi-a fost arătată.

Mulțumesc apoi membrilor Adunării protopopești și celor ce m'au cunoscut și m'au sprijinit și celor ce nu m'au cunoscut și-au sprijinit pe cei ce i-au cunoscut și i-au crezut vrednici de această aleasă treaptă preoțească. Și unii și alții n'au avut în vedere decât binele Bisericii și al neamului, de aceea li se cuvine cinste și dela Dumnezeu și dela oameni.

Unul dintre cele mai alese cuvinte de mulțumire și recunoștință datorez membrilor Consiliului plenar, care în bună parte m'au cunoscut și în vreme de binecuvântată pace, dar și la vreme de cumplite vijornii. De aceea n'au stat o clipă la îndoială când a fost vorba de încredințarea unei misiuni importante ca aceea de protopop al Reghinului.

De bună seamă numai cu mulțumite și cu făgăduinți nu mă voi putea plăti nici față de Dumnezeu, nici față de oameni. Moneda cea de mare preț a fost și rămâne în veac fapta cea bună. Cu aceasta monedă încă nu se poate plăti nici înainte, nici deodată. Cu moneda faptei bune se plătește numai în rate care se termină odată cu firul vieții. Din pricina aceasta vă român tuturor îndatorat pe viață.

FOILETON

Geneza mântuirii noastre*)

de Preot Gh. NOVEANU

Johann Gustav Droysen în „Das Weltreich Alexanders des Grossen” înfățișează, cu imaginație de inspirat, amurgul geniului macedonean, care a fost Alexandru cel Mare. Reținem din monumentală frescă, apoteoza sfârșitului când, în pragul morții, Alexandru cere să fie dus în tron pe un câmp deschis și ordonă ca falangele, pedestre, cavaleria, trofeele și robii să-i desfășoare pentru ultima dată pe dinainte.

Culoarea locală, pasiunea pentru sublim, monumentalitatea ideii sunt pretexte bine exploatate de autor ca să înfățișeze magnificul tablou istoric, în care Alexandru muribund la abia 33 de ani, se desparte de gloria vieții sale: armata.

Cu aceleași intenții, respectând sensul simbolic, știința modernă — dela știința empirică până la hegemonul ei: filosofia — un fel de glorie alexandrică a tuturor celorlalte glorie într-o aflarea adevărului; știința modernă stă înfrântă de maldăia indoliilor.

Trebuința de a cunoaște își are geneza în

nevoia de orientare. A ști — după științele pozitive — este o trebuință, ca și foamea sau setea, ba mai mult decât fiecare din acestea, ea fiind corolarul fenomenelor de particulară cunoaștere. A ști înseamnă a prevedea.

Aflarea adevărului este un deziderat uman satisfăcut prin mijloace diverse. Cunoașterea — când se dobândește —, este însă un *dat unic* indiferent de modalitatea, de metoda prin care a fost dobândit. Drumurile sau metodele de a dobândi cunoașterea sunt diverse, faptul de cunoaștere este însă unic.

Cunoașterea este *evidență* când se raporta la lumea sensibilă și fapt de *credință*, când se referă la domeniile spirituale.

Adevărul este însă *certitudinea pură* din lumea materiei și-a spiritului, certitudine egală ca valoare și sens cu realitate în sine.

Filosofia de totdeauna a căutat, folosind sau negând cunoașterile sensibile, să tragă concluziile ultime, sau să presupună calea către adevăr. Istoria filosofiei, istoria diferitelor personalități și curente, este cel mai trist marș funebru, sublim ca muzicalitate, titanice ca putere de sacrificiu, prin dăruirea desăvârșită și generoasă risipă martirică a ființei umane împotriva destinului necunoașterii comune; este sacrificiul olimpic întru aflarea adevărului, întru aflarea luminii.

Filosofia este un mare război între întunec și lumină, luptă în care s'au născut titani, mai mari decât pomenitul Alexandru, — care au sacrificat mai mult, mai dornic și mai desinteresat decât cel pomenit de istorie, pentru idealul grațios al cunoașterii.

Un splendid război de exterminare, în care printr-o faustică predestinare a ființei noastre, vitejii spiritului, mai înalți decât piscurile cele înalte, mai dârzi decât ele, mai drepti decât sensul săgeții avântate către inima cerului, după ce-au deslănțuit *sori de iluminare*, rămânând de moarte întunerecul, au căzut sub povara ființei lor de lut, în lutul veșnicilor reveniri, ce este materia.

O simplă înșirare de nume, cari toate prezintă tot atâtea iluminări, vor trezi în toți, piosul sentiment ce-mi stăpânește firea atunci, când, peste milenii și veacuri chemăm la un symposion al minții chipul alb, ponderat, blând și majestos prin simplitate al unui Socrates, a unui Platon, sau alți vrednici emuli, întru această laudabilă glorie. Ce-a însemnat efortul omului de a cunoaște este egal cu *istoria ființei umane* dela apariția ei pe pământ până la totala ei epuizare, ce va veni cândva. Fără a fi blazați, subliniem totuși, că fondul problemelor a rămas același dela Thales, până azi, și explicațiile diferitelor gândi-

*) Note după conferința cu același titlu, ținută în cadrul F. O. R. S. ului în Febr. 1947.

Nu vreau să vă fac un program de muncă, nici nu voi veni cu noi principii de viață, căci ele au fost date nouă pentru veșnicie de Mântuitorul Hristos. Nu pot să știu înainte ce voi face. Ceeace pot să vă spun e că voi face tot ceea ce se cere să facă un protopop român și creștin.

Mântuitorul ne aseamănă cu lumina lumii și sarea pământului și ne spune răsplată: „Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând ei faptele voastre cele bune, să mărească pe Tatăl vostru cel din ceruri“ (Matei 5, 16). Nu numai cu vorba, ci și cu fapta Iisus a fost pildă vie pentru ucenicii săi. Făcția luminează tuturor celor din casă. Preotul trebuie să fie făcția plină de lumină pentru toți cei din casa Domnului. În toată vremea și în tot locul preotul trebuie să slujească lui Dumnezeu și nu oamenilor. Preotul trebuie să propovăduiască înțelepciunea dumnezeiască și nici decum cea omenească. Toate învățăturile sunt bune și folositoare pentru o vreme, pentru un anumit loc și pentru anumiți oameni. Singură învățătura creștină e bună și folositoare pentru toate vremile, pentru toate locurile și pentru toți oamenii. Noi preoții trebuie să fim recunoscuți ca ucenici ai lui Hristos, nu numai după port, ci și după vorbă și mai ales după faptă. Preotul trebuie să fie făcție ce luminează cărările celor ce umblă în întunec și inger dătător de viață celor ce zac în umbra morții. Cu vorba și cu fapta, cu vreme și fără vreme, ziua și noaptea, toți preoții din lume trebuie să să lupte din toate puterile pentru întronarea lui Hristos în sufletele oamenilor. În această luptă nimic nu trebuie cruțat. Dacă ni se cere, să dăm și viața, ca să ne mântuim sufletul. Exemplu avem din belșug în nesfârșita ceată a sfinților mucenici. Dar cel mai bun exemplu a fost și rămâne în veac viața preotului. De aceea preotul trebuie să fie fără de prihană, bărbat al unei femei, treaz, întreg la minte, cucernic, primitor de străini, destoinic să învețe, nebețiv, negrabnic a bate, ci blând, nesfădnic, neubitor de arginți, bine chivernisindu-și casa sa, având copii ascultători și plini de toată bună cuviință“ (I Timotei 3, 2-5). Numai așa va putea fi lumina lumii și sarea care ferește de stricăciune și de moarte sufletele credincioșilor. Numai așa se va putea sfinții pe sine și pe cei încredințați lui. Cu sfinții nu pot fi numărați numai aceia care și-au luat crucea dreptei credințe, a dragostei desăvârșite, a răbdării îndelung, a sărăciei de bună voie, și-a

lepădării de lume și de sine, cu care să urmeze apoi pe Hristos până la moarte. De aceea el nu poate aduna comori pe pământ, ci în cer. Nu se poate robii pământului, ci cerului. În lumea aceasta se socotește cel mai de pe urmă, ca să fie socotit cel dintâi în împărăția lui Dumnezeu. Bogăția lui e fapta cea bună, și dragostea lui Hristos. Pe drumul greu al sfințeniei un astfel de preot, din rugăciune își face toaig de sprijin, din muncă scut și pavază, din ascultare crez pentru viață, din post și ajun merinde pentru suflet, iar din moartea pentru Hristos cunună de glorie. Calea sfințeniei e calea fericirii, e calea mântuirii, e calea lui Hristos. Hristos ne cheamă pe toți: „Veniți la mine toți cei osteniți și împovărați și eu vă voi odihni pe voi“ (Matei 11, 28). În fruntea coloanei trebuie să stea totdeauna preotul. El e călăuză, el e păstorul cel bun trimis de Dumnezeu să îndrumeze turma cuvântătoare spre pășunea cea duhovnicească a mântuirii sufletului. Noi preoții ne bucurăm de anumite drepturi și privilegii de care nu se pot bucura nici laicii, nici ingerii. Noi preoții suntem ambasadorii împăratului ceresc, suntem împuterniciții Dreptului Iudecător, suntem trăsătura de unire între om și Dumnezeu, între pământ și cer. Cuvântul preotului, oricând și oriunde, trebuie să cadă asupra inimilor cu toată autoritatea unei misiuni dumnezeiești. De aceea noi nu putem trăi ca oricare om de rând. Nouă ni se cere mai mult. Noi trebuie să facem apostolat, de vreme ce suntem urmași ai apostolilor. Apostolatul a fost o cerință și-o poruncă a tuturor vremurilor. Numai datorită apostolatului cuvântul Evangheliei a încolțit, a crescut și rodit în sufletele atâtor milioane de creștini. Astăzi mai mult ca oricând apostolatul trebuie să fie „pâinea noastră cea de toate zilele“. Trebuie să stăm zi și noapte în mijlocul turmei, căci de nu aude glasul păstorului, se ia după glasul năimitului. Când corabia e primejduită de vânt și de valuri, conducătorul face tot ce știe și tot ce poate numai să o scoată cu bine la liman. Așa au făcut apostolii, așa trebuie să facem și noi. Numai așa ne vom face vrednici de ei. Numai așa vom fi lumina lumii și sarea pământului.

Am stăruit asupra rostului de totdeauna al preotului fiindcă și protopopul tot preot e. Un preot mai mare în cele administrative, un preot cu mai mare răspundere, un preot și mai mare, dar și mai mic cu cea-

laltă preoți. După cuvântul Domnului protopopul trebuie să fie sluga preoților și-a tuturor credincioșilor din protopopiat. Creștinește vorbind, cel ce vrea să fie mai mare, trebuie să facă treabă de slugă. Dar ca lucrurile să meargă bine, trebuie dragoste frățască și de-o parte și de cealaltă. Fără dragoste toată truda e zadarnică. Cu dragoste lucrul merge spornic și cu folos. Căci „dragostea îndelung răbdă, se milostivește; dragostea nu pizmăiește, nu se semețește, nu se trufește. Nu se poartă cu necuviință, nu caută ale sale, nu se întărită, nu se gândește la rău; nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr; toate le suferă, toate le crede, toate le nădăjduiește, toate le răbdă“ (I Cor. 13, 4-8).

Mântuitorul a spus apostolilor: „Poruncă nouă vă dau vouă, ca să vă iubiți unul pe altul, precum și eu v'am iubit pe voi. Din aceasta vor cunoaște că sunteți ucenicii mei, de veți avea dragoste între voi“ (Ioan 13, 34-36). Focul dragostei curăță sufletul și de ghiata mândriei, și de murdăria patimilor și de rugina trândăviei. Dragostea nu te lasă să uiți că celor mândri Dumnezeu te stă împotriva, te ajută să te porți cu smerenie ca să primești și harul divin și împărăția cerurilor. De iubești pe cineva te porți cu blândețe și astfel moștenești și pământul și cerul. Și fiindcă vă păstrez cea mai frățască dragoste nu voi putea fi decât

drept, ca să pot și eu sta fără frică la dreapta judecată. Într-o lume în care abia s'a terminat războiul, cu dragostea voi căuta să înlătur dușmăniile, să potolesc toată vrajba, ca să fie „pe pământ pace și între oameni bună învoire“. Fiul lui Dumnezeu a venit în lume, ca să aducă pace pe pământ. Făcând unele ca acestea de bună seamă mă voi lovi de greutăți, dar nu mă tem, căci atâta vreme cât am pe Hristos alături de mine, nimic rău nu mi se poate întâmpla. Iisus ne spune și nouă: „În lume necaz veți avea; ci îndrăzniți, eu am biruit lumea“ (Ioan 16, 33). Eu voi îndrăzni. Dar asta nu e destul. Trebuie să îndrăznim toți.

Nimeni să nu se sperie, căci n'am de gând să mă războiesc, nici să mă răsvrătesc împotriva nimănui. Lupta mea se va îndrepta numai împotriva păcatului, numai împotriva satanei, căruia pe față îi voi sta împotriva în toată vremea și în tot locul. Rostul nostru acesta este: de-a ajuta lui Hristos să alunge pe satana de pe pământ, cum a fost alungat din cer.

Cu aceste gânduri rog pe frații preoți și pe iubiții mei credincioși din parohia Reghin și din protopopiat, să-mi acorde toată încrederea și să mă ajute, căci ajutându-mă ajutați Sfânta noastră Biserică, ajutați neamul, ajutați omenirea, ajutați pe Hristos și vă ajutați pe voi.

Prot. T. CICEU

CRONICA EVENIMENTELOR

INTERNE

20 de ani dela moartea Regelui Ferdinand. În pragul celor douăzeci de ani ce s'au împlinit dela moartea lui Ferdinand I, datorii suntem să facem o constatare, însemnând o adevărată omagiare: poporul îi păstrează o caldă și duioasă amintire. Sunt datorite aceste sentimente pioase faptului că Regele Ferdinand a trăit alături de popor toate clipele grele de suferință și toate ceasurile puține de bucurie.

Fire blajină, chemat să domnească într-o răscruce a Istoriei. Ferdinand I s'a biruit pe sine însuși și datorită acestei dramatice înfrângerii și-a câștigat iubirea poporului, care nu-l uită și nu-l va uita pentru loialitatea lui.

Atragem atenția cucernicilor noștri preoți asupra concurselor publicate în acest număr al „Renașterii“ în legătură cu primirea

studentilor și elevilor la internatele noastre din Cluj. Cucerniciile lor vor aduce la cunoștința celor interesați cuprinsul acestor concursuri.

EXTERNE

Bombardiere Lincoln se vor întâlni cu trei „Fortărețe sburătoare“ în regiunea Frankfurt, pentru a ataca uzina de submarine dela Farge, din apropiere de Bremen, cu un nou tip de bombe cu o greutate până la 12.000 kgr.

Uzina, care nu a fost niciodată terminată, are pereți de patru metri făcuți din oțel, ca și un plafon de aceeași grosime și din același material.

Ridicarea producției germane. Guvernul francez a adrasat o notă guvernului britanic în legătură cu

tori sunt numai moduri de înfățișare, a tainel ră-mase de nepătruns.

Incursiunea lejeră ca profunzime ce-am făcut, n'a fost neintenționată. Conferințele organizate de F. O. R. S. au un auditoriu omogen creștin sau filo-creștin. Pentru nevoia argumentației, îngăduindu-mi și presupun însă un auditoriu ostil temei creștine, deoarece polemica, chiar și în acest aspect de fals-dialog, este mai fecundă desvoltării ideilor, decât binevoitoare primire fidelă.

În general, viața este pentru omul comun, pentru omul de știință, sau pentru filosof o trinitate de întrebări: ce suntem, de unde venim și încotro mergem -, întrebări cari comportă două feluri de răspunsuri: I) a omului de știință de cele mai multe ori - a sau antireligios și II) a omului încadrat într-o ordine religioasă.

Omul religios, indiferent de sistemul confesional căruia aparține, are dat un catehism ce-i servește de îndreptar, de răspuns unic la toate întrebările vieții. În opoziție cu acesta, omul de știință caută prin sine o explicație empirică în tregului domeniu de cunoaștere, caută o explicație dincolo de dogmatism și cosmogonia oficială, forme empirice de a înțelege creația și finalitatea ei.

Rezultatul năzuințelor sale, nu este însă scutit de ermetismul dogmatic al religioase și de multe

ori sistemele empirice de filosofie duc la legiferări mai severe decât orice închiziție, când au norocul sau nenorocul de a se putea aplica vieții practice.

Opoziția între atitudinea omului religios și a omului de știință este o monedă curentă în limbajul colorat al semidoctismului definit sau nedefinit din ultimele două veacuri, la fel de improprie și de nerezistentă critică, ca și teoria antagonismului între cele două naturi: trup și suflet.

Ceeace reținem din atitudinea celor două categorii de preocupări omenești este în primul rând buna credință și sinceritatea motivelor de cercetare.

Filosoful care caută explicarea lumii merită tot atât respect în ochii noștri cât și sfântul. Jertfa lui, jertfeințea lui, căderile sau înălțările lui sunt cuceririle sau înfrângerile noastre, ale tuturor; sunt trepte prin care ființa umană urcă spre cunoaștere, spre aflarea eonului inițial, spre suprema cunoaștere a tainelor. Nobila lui frământare este aspectul major al vieții noastre, este criteriul unic de diferențiere între ființa umană și celelalte genuri ale speciei animale. Ambele categorii folosesc puterile launtrice ale rașunii, care pentru creștin devin certitudine interioară, fidelism și extaz prin metoda credinței, iar la filosof adevăr relativ, prin metoda empirică.

Motivul aflării adevărului este însă unul singur: înțelegerea faptelor, înțelegerea care duce la armonizarea contrastelor - și în ultimă instanță - la fericire.

Pentru omul religios, pentru creștin - specia religiozității care ne interesează în mod deosebit - pentru creștin, fericirea constă în mântuirea din eroare sau păcat. Pentru filosof fericirea este cunoașterea pură, virtute egală ca sens cu mântuirea creștină. În fond, mântuirea este descătușare din eroare și săvârșirea binelui, adică săvârșirea faptelor ce se armonizează cu principiul echității naturale, păcatele fiind deviații dela legea echilibrului natural; precum cunoașterea pură ne obligă la un comportament rațional similar. Pe orice cale ar merge ființa umană, când vrea binele, ajunge la mântuire. Ca bună dovadă că, în decursul istoriei, cele două categorii s'au penetrat atât de frecvent, încât împărțirea în tabere opuse este o ficțiune didactică.

Spre deosebire de religie, care își fixează dogma - suma adevărilor -, dela început, și se constituie numai după ce principiile au fost enunțate și soluțiunile găsite, filosofie - inclusiv științele - sunt veșnice căutări, cuprinderi și delăsări de momente cognoscibile, fără ca să poată răspunde decât temporal și parțial la tainicele întrebări puse. (Va urma)

Germania. În această notă, Franța exprimă foarte grave îngrijorări în legătură cu intenția de a se ridica producția germană la un nivel mult superior celui prevăzut prin acordurile de la Potsdam.

În aceleași cercuri s'a declarat că guvernul britanic împărtășește aceste îngrijorări motivate de intențiile Statelor Unite față de Germania.

Opt membri ai guvernului birman au fost asasinați în incinta parlamentului de către atentatori rămași necunoscuți încă.

Congresul nordamerican va fi convocat într-o sesiune specială înainte

de Ianuarie 1948 pentru a exprima punerea în aplicare a planului Marshall.

Forțe olandeze au deslăntuit Duminică noaptea la ora 24 ostilitățile împotriva indonezienilor republicani.

Bulgaria a protestat pe lângă Consiliul de Securitate împotriva violării teritoriului bulgar de către trupe grecești.

Polonia a protestat pe lângă diferite guverne în legătură cu tendințele manifestate de anglo-americieni de a face din Germania din nou uriașul industrial al Europei.

PARTEA OFICIALĂ

4534/947.

Circulară

Către Prea Cucernicil Părinți Protopopi tractuali

Anul acesta am dori să participăm — după putință — personal, la toate conferințele de toamnă ale preoțimii noastre din Eparhie, conferințe ce se țin pe protopopiate.

Aceste conferințe se vor desfășura, în general, după următorul

Program:

1. Seara de ajun la ora 18: Vecernie cu meditație pentru spovedirea preoților;

2. În ziua conferinței la ora 8 dimineața, liturghie arhierescă, cu meditație pentru comunicarea preoților;

Ora 10: Deschiderea conferinței cu discuții asupra următoarelor subiecte:

a) Hristos în centrul vieții preoțești;

b) Prilejuri pentru activitatea duhovnicească a preotului în parohie;

3. Ora 13: Masa;

4. Ora 15: Continuarea conferinței asupra subiectelor:

a) Piedeci întâmpinate în lucrarea de catehizare a elevilor de școală și a tineretului adult;

b) Metoda de luptă împotriva sectelor;

c) Probleme pastorale, administrative și economice, ce se vor pune „ad hoc” și se vor lămurii prin discuții;

d) Închiderea conferinței.

Cum data conferinței o vom fixa Noi, cu cel mult două săptămâni înainte de ținerea ei. Vă poftim să luați de pe acum măsurile necesare și anume: Să desemnați câte un preot care să țină meditația pentru spovedania preoților și pentru cuminecarea lor, câte un referent pentru fiecare din cele patru subiecte date, precum și cel puțin 6 preoți cari să slujească în sobor alături de Noi.

Conferința se va ține la centrul Protopopesc sau într-o parohie fruntașă din protopopiat și participarea tuturor preoților și cateheților este obligatorie.

Găzduirea participanților se va face după putință pe la credincioși, iar „de ale Martei” e bine să se îngrijească fiecare de acasă, ori cum Vă veți înțelege, după datină.

Conferințele acestea vor avea loc în zile de lucru: numai unde, întâmplător, s'ar împreuna cu vreo sfințire de biserică, am adapta programul după praznicul local.

Deci, încă odată: Binevoii a lua măsurile necesare de pe acum, ca oricând V'am anunțat, cu două săptămâni

înaintea datei conferinței, să fiți gata.

Cu arhieresti binecuvântări.

Cluj, la 14 Iulie 1947.

Notă: Meditațiile vor dura 10 minute, iar referatele cam 20 minute.

Episcop:

† NICOLAE

Nr. 4662/1947.

CONCURS

pentru primirea studenților la Academia Teologică Ort. Rom. din Cluj pe anul școlar 1947/48.

1. Candidații care doresc să fie primiți la Academia noastră teologică își vor înainta cererile timbrate Consiliului Eparhial din Cluj, Piața Malinovski 18, până la data de 20 August a. c., alăturând, în original, următoarele acte:

a) Extrasul de botez de la Oficiul Parohial.

b) Diploma de bacalaureat sau diploma de absolvent al unei școli normale.

c) Certificat de bună purtare de la Oficiul Parohial.

d) Certificat medical din care să se constate integritatea sufletească și trupească a petentului.

2. Candidații primiți de Consiliul Eparhial se pot înscrie la Academie până la data de 29 Septembrie, iar cursurile vor începe la 1 Oct.

3. La înscriere, fiecare student va achita la Rectorat 100.000 Lei taxă de înscriere și 100.000 Lei pentru Bibliotecă.

4. Studenții vor fi interni.

5. Costul întreținerii va fi de 10 mil. 500.000 Lei anual, plătit în trei rate: La începutul anului, după Crăciun și după Paști.

Pe lângă taxa de mai sus, fiecare student va mai aduce de acasă următoarele alimente: 130 kgr. făină de pâine cernută, 20 kgr. făină zero, 15 kgr. făină de mălai cernută, 8 kgr. untură, 6 kgr. ulei, 6 kgr. brânză de oaie, 150 buc. ouă, 5 kgr. magiun, 150 kgr. cartofi, 15 kgr. fasole, 25 kgr. ceapă, 40 kgr. varză, 3 kgr. săpun de haine și 2 ștergare pentru bucătărie.

6. Fiecare student va aduce cu sine două rânduri de haine de pat și 4 rânduri de albituri în stare bună. *Vesta închisă e obligatorie.*

7. Vesela și tacâmurile și le procură studentul.

8. În afară de taxele de mai sus, fiecare student va mai achita 50.000 Lei taxă de mobilier.

9. Odată cu intrarea în Internat, fiecare student va aduce suma de

3.500.000 Lei din totalul taxei și $\frac{1}{4}$ din alimente.

Studenții care locuiesc cu părinții în oraș și preoții cari urmează Academia în particular vor plăti anual taxa de 2.500.000 Lei.

Consiliul Eparhial își rezervă dreptul de a majora sau micșora taxa în decursul anului, amăsurat variațiunii prețurilor ce se va observa pe piață.

10. Studenții cu examene restante vor face examenele începând de la data de 22 Sept. până la 26 Sept., iar cei cu restante în bani și alimente nu se vor putea reinscrie până nu vor achita mai întâi aceste restante.

11. Din momentul înscrierii, fiecare student este obligat să se supună disciplinei regulamentului după care funcționează Academia.

Cluj, din ședința Consil. Eparhial delă 16 Iulie 1947.

NICOLAE Prot. stavr. I. Rușdea
Episcop secretar

Nr. 4663/1947.

CONCURS

pentru primirea elevilor de liceu în internatul de fete al Episcopiei Ortodoxe Române din Cluj, pe anul școlar 1947/48.

Părinții cari doresc ca fiicele lor să fie primite în internatul Episcopiei vor înainta cererile timbrate Consiliului Eparhial din Cluj, Piața Malinovski 18 până la data de 20 August 1947.

Odată cu cererea vor trimite un avans în suma de 2.000.000 (două milioane) lei, care la caz de neprimire în internat se restituie imediat petiționarului. Cei primiți pe lângă taxa anuală de 12.000.000 lei, achitabilă în 3 rate, vor da pe anul întreg și următoarele alimente:

Făină de pâine cernută 130 kgr., făină zero 20 kgr., făină de cucuruz cernută 20 kgr., untură 8 kgr., ulei 5 kgr., brânză de oaie 5 kgr., ouă 150 bucăți, magiun 5 kgr., cartofi 150 kgr., fasole 15 kgr., ceapă 20 kgr., varză 40 kgr., 2 ștergare pentru vase, 3 kgr. săpun de haine, elevele noi venite și o față de masă de in sau cânepă. O treime din bani și alimente se vor aduce la intrarea în internat.

Consiliul Eparhial își rezervă dreptul de a majora sau micșora taxa în cursul anului, dacă scumpetea va crește sau se va micșora.

Fiecare elevă va aduce două rânduri de haine de pat și cel puțin 4 rânduri schimburi în stare bună.

Vesela și tacâmurile le aduc elevele. Taxa pentru stricăciuni în suma de 100.000 lei se va achita la intrarea în internat.

Cererile pentru rezervarea locului în internat vor face și elevele vechi.

Cluj, din ședința Consiliului Eparhial delă 16 Iulie 1947.

NICOLAE Prot. stavr. I. Rușdea
Episcop secretar

Nr. 4664/1947.

CONCURS

pentru primirea elevilor de liceu în internatul de băieți al Episcopiei Ortodoxe Române din Cluj, pe anul școlar 1947/48.

Părinții cari doresc ca fiii lor să fie primiți în Internatul Episcopiei vor înainta cererile timbrate Consiliului Eparhial din Cluj, Piața Malinovski 18 până la data de 20 August 1947.

Odată cu cererea vor trimite un avans în suma de 2.000.000 (două milioane) lei, care la caz de neprimire în internat se restituie imediat petiționarului. Cei primiți pe lângă taxa anuală de 12.000.000 lei, achitabilă în 3 rate, vor da pe anul întreg și următoarele alimente:

Făină de pâine cernută 130 kgr., făină zero 20 kgr., făină de cucuruz cernută 20 kgr., untură 8 kgr., ulei 5 kgr., brânză de oaie 5 kgr., ouă 150 bucăți, magiun 5 kgr., cartofi 150 kgr., fasole 15 kgr., ceapă 20 kgr., varză 40 kgr., 2 ștergare pentru vase, 3 kgr. săpun de haine, iar elevii noi și câte o față de masă de in sau cânepă. O treime din bani și alimente se vor aduce la intrarea în internat.

Consiliul Eparhial își rezervă dreptul de a majora sau micșora taxa în cursul anului, dacă scumpetea va crește sau se va micșora.

Fiecare elev va aduce două rânduri de haine de pat și cel puțin 4 rânduri de schimburi în stare bună.

Vesela și tacâmurile le aduc elevii.

Taxa pentru stricăciuni în suma de 100.000 lei se va achita la intrarea în internat.

Cererile pentru rezervarea locului în internat vor face și elevii vechi.

Cluj, din ședința Consiliului Eparhial delă 16 Iulie 1947.

NICOLAE Prot. stavr. I. Rușdea
Episcop secretar

Nr. 4623/1923.

CONCURS

pentru primirea elevilor la Școala de Cântăreți Bisericești din Cluj, pe anul școlar 1947/48.

Candidații, cari doresc să fie primiți la Școala de cântăreți bisericești, își vor înainta cererile timbrate Consiliului Eparhial ort. rom. din Cluj, Piața Malinovski Nr. 18 până la data de 20 August a. c., alăturând în original următoarele documente:

a) Actul de naștere și botez.

b) Certificat de absolvire a 4 clase primare.

c) Certificat medical.

d) Certificat de moralitate, eliberat de Oficiul parohial.

Înscrierile se fac în ziua de Deschiderea solemnă a anului școlar se face în când se vor începe și cursurile.

La înscriere, fiecare elev va da Consiliului Eparhial o taxă de lei.

Toți elevii vor locui în internat. Condițiunile de primire sunt următoarele:

Odată cu cererea vor trimite un avans în suma de 2.000.000 (două milioane lei). Pe lângă taxa anuală de 10.500.000 lei achitabilă în trei rate, vor da pe anul întreg și următoarele alimente:

Făină de pâine cernută 130 kg., făină zero 20 kg., făină de cucuruz 15 kg., untură 8 kg., ulei 5 kg., brânză de oaie 5 kg., ouă 150 buc., magiun 4 kg., cartofi 150 kg., fasole 10 kg., ceapă 20 kg., varză 40 kg., ștergare pentru vase 2 buc., trei kg. săpun, una față de masă de cânepă. O treime din alimente și bani se vor aduce la intrarea în internat.

Consiliul Eparhial își rezervă dreptul de a majora sau micșora taxa în decursul anului după scumpete.

Fiecare elev va aduce 2 rânduri de haine de pat și cel puțin patru rânduri de schimburi în stare bună.

Vesela și tacâmurile le aduc elevii.

Taxă pentru stricăciuni în suma de lei 50.000 se va achita la intrarea în internat.

Cererile pentru primirea în școală vor face și elevii vechi.

Cluj, din ședința Consiliului Eparhial delă 00 Iulie 1947.

NICOLAE Prot. stavr. I. Rușdea
Episcop secretar

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj